

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **Dipl. Ing. M. H.**, zastoupen Mgr. MUDr. Janou Kollrossovou, advokátkou, se sídlem náměstí Republiky 28, Plzeň, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 8. 2010, č. j. 16 Cad 215/2008 - 196,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti..

III. Ustanovené zástupkyni žalobce, advokátce Mgr. MUDr. Janě Kollrossové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 960 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 14. 5. 2008, č. X1, byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38, § 39, § 43 a § 44 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), s přihlédnutím k Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a Nařízení Rady (EHS) č. 574/72. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná uvedla, že posouzení zdravotního stavu pro účely plné a částečné invalidity spadá s přihlédnutím k ustanovení čl. 40 odst. 4 Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 do kompetence instituce státu, která rozhoduje o plném nebo částečném invalidním důchodu. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Přerově ze dne 8. 4. 2008 není žalobce

plně invalidní a není ani částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 20 %.

Proti zmíněnému rozhodnutí podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 3. 8. 2010, č. j. 16 Cad 215/2008 - 196, tak, že žalobu zamítl. Své rozhodnutí založil na posudku orgánu příslušného k posouzení invalidity žalobce v přezkumném řízení, a to Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále též „posudková komise"), pracoviště v Plzni. Z posudku posudkové komise, jež podle názoru krajského soudu splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti, vyplývá, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla v době vydání napadeného rozhodnutí žalované neurotická depresivní symptomatologie středně těžká s agorafobií a klaustrofobií, jež v rozhodné době odpovídala zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole V - duševní poruchy a poruchy chování, položky 4 - neurologické, stresové a somatoformní poruchy, úzkostné a fobické poruchy, obsedantně kompulsivní poruchy, reakce na stres, poruchy přizpůsobení, disociační poruchy, písm. b) - středně těžké poruchy 20 %. U žalobce jde o středně těžkou neurotickou poruchu odpovídající intenzitou psychofarmakologické léčbě, komise zdůvodnila, že nejde o těžkou neurotickou poruchu a rovněž že nejde o zvlášť těžkou poruchu ve smyslu obsedantní neurózy. Posudková komise míru poklesu schopnosti navýšila o 10 % podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. pro ostatní zdravotní postižení, takže celková míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce činí 30 %. Krajský soud vyšel z toho, že žalobci se v řízení nezdařilo prokázat, že by k 14. 5. 2008 byl plně nebo částečně invalidní. Krajský soud dále poukázal na to, že vada řádného předvolání žalobce k jednání posudkové komise byla při posledním doplnění posudku odstraněna, žalobce byl znovu řádně k jednání posudkové komise předvolán, přičemž se omluvil ze zdravotních důvodů. Vzhledem k tomu, že byl řádně předvolán, je jeho věcí, pokud se jednání posudkového orgánu nezúčastnil. Účast žalobce u jednání soudu není nezbytně nutná, soud sám nemá žádných odborných znalostí z oboru medicíny a nerozhoduje v daném případě volnou úvahou, ale vychází z odborného posudku posudkové komise, která je k tomuto účelu pro soudní přezkum určena zákonem pro ochranu práv žalobce. Posudková komise svůj posudek opakovaně doplnila vzhledem k námitce žalobce a k předloženým lékařským zprávám, kdy nejčerstvější je z roku 2010. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že posudková komise zhodnotila veškerou dokumentaci, jak má na mysli ustanovení čl. 40 Nařízení Rady (EHS) č. 574/72, kde je upraveno určení stupně invalidity s tím, že při zjištění stupně invalidity vezme instituce členského státu v úvahu dokumenty a lékařské zprávy a informace administrativního charakteru, které dostala od instituce jiného členského státu, přičemž si zachová své právo dát žadatele prohlédnout svým lékařem. Krajský soud předložil posudkové komisi veškeré listiny, které žalobce předložil v jazyce německém, a tyto nechal přeložit kvalifikovaným překladatelem do jazyka českého, neboť jednacím jazykem před českými soudy je čeština. Posudková komise zhodnotila veškeré dokumenty, které byly předloženy nositelem pojištění SRN a tyto byly přeloženy do regulérního českého překladu lékaři OSSZ a lékaři posudkové komise. Krajský soud tak vyšel z toho, že dostál svým povinnostem a poskytl žalobci dostatečnou ochranu z hlediska jeho práv, a má za to, že komise vyšla z dostatečně zjištěného skutkového stavu na základě dokumentace, která byla předložena německým nositelem pojištění a samotným žalobcem. Posudková komise vyšla z dostatečných podkladů, aby mohla stanovit příčinu DNZS, tento podřadit pod příslušné ustanovení dle českých právních předpisů.

K námitce žalobce, že měl být posouzen OSSZ dle místa trvalého bydliště, krajský soud uvedl, že v daném případě žalovaná určila Okresní správu sociálního zabezpečení v Přerově, jejíž příslušnost je dána sídlem žadatelova posledního zaměstnavatele v České republice, tj. Severomoravskými cukrovary, závodem 8 Prosenice. Tento žalobní bod tedy nebyl shledán důvodným.

K namítané neúměrné délce řízení krajský soud uvedl, že rozhodnutí sice nebylo vydáno v zákonné lhůtě stanovené správním řádem, žalobce však jednak měl brojit v rámci správního řízení opatřením proti nečinnosti v rámci tohoto řízení nebo eventuálně správní žalobou proti nečinnosti. Rozhodnutí v tomto řízení vydané, byť po lhůtě stanovené správním řádem, nemá za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Tento žalobní bod proto rovněž nebyl shledán důvodným.

Vzhledem k tomu, že žaloba nebyla shledána důvodnou, neboť žalobce nebyl zkrácen na svých právech rozhodnutím správního orgánu ani jeho postupem, žaloba byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta.

Proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost žalobce (dále též „stěžovatel“), v níž namítl, že krajský soud žalobu zamítl, ač pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b), c) s. ř. s. spočívající v tom, že žalobce neměl možnost být v tomto řízení zastoupen advokátem, i když o jeho ustanovení z finančních důvodů a zdravotních důvodů žádal, že žalobce nebyl účasten jednání posudkové komise, kterého se nemohl zúčastnit ze zdravotních důvodů, posudková komise tedy zpracovala znalecký posudek bez toho, aniž by jej osobně vyšetřila, a že žalobce neměl možnost ze zdravotních důvodů účastnit se jednání dne 3. 8. 2010, soud jeho žádosti o odročení jednání nevyhověl a rozhodl v jeho nepřítomnosti, měl rozhodnutí zrušit. Stěžovatel je přesvědčen, že z důvodu DNZS poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti tak, že je plně invalidní i podle zákonů v České republice. Podle stěžovatele není možné a spravedlivé, aby ve dvou státech EU (v ČR a SRN) byl jeho zdravotní stav pro nárok na invalidní důchod posuzován zcela odchylně. Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatnil přípustný důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podmínka povinného zastoupení advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal kasační stížnost v rozsahu stěžovatelem uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel namítá, že neměl možnost být v řízení před krajským soudem zastoupen advokátem, i když o jeho ustanovení z finančních a zdravotních důvodů žádal. Především je na místě uvést, že pro řízení před krajským soudem zákon nevyžaduje povinné zastoupení advokátem. Pokud stěžovatel požádal o ustanovení zástupce soudem, této jeho žádosti vyhověno nebylo, když usnesením Krajského soudu v Plzni z 2. 9. 2009 byl návrh žalobce na ustanovení zástupce zamítnut. Proti tomuto usnesení žalobce kasační stížnost nepodal.

K námitce stěžovatele, že nebyl účasten jednání posudkové komise, lze především uvést, že k poslednímu jednání posudkové komise byl stěžovatel předvolán, ze zdravotních důvodů se však nedostavil, když svoji neúčast omluvil tímto zdravotním stavem. Při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely invalidity vychází posudková komise zejména z nálezů ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Obligatorní osobní vyšetření posuzované osoby před posudkovou komisí zákon nepředpokládá, jedná se pouze o možnost, jíž může posudková komise využít podle své vlastní úvahy. Posudková komise, stejně jako lékař OSSZ, vychází totiž z lékařských zpráv a nálezů ošetřujících lékařů účastníka řízení, které obvykle obsahují dostatečné výsledky potřebné pro objektivizaci zdravotního stavu posuzované osoby. Podstata činnosti posudkových lékařů pak spočívá v určení, jak konkrétní diagnóza posuzované osoby ovlivňuje pracovní schopnost a míru jejího poklesu. V daném případě měla posudková komise k dispozici dostatek lékařských zpráv, na jejichž podkladě mohla posoudit zdravotní stav stěžovatele a jemu odpovídající pokles jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Ostatně vůči závěru posudkové komise o zhodnocení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele neuvádí stěžovatel žádné konkrétní výhrady.

K námitce stěžovatele, že neměl možnost ze zdravotních důvodů účastnit se jednání u krajského soudu dne 3. 8. 2010, přičemž soud nevyhověl jeho žádosti o odročení jednání a rozhodl v jeho nepřítomnosti, se vyjádřil krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku. Uvedl k tomu, že stěžovatel pouze obecně uvedl, že žádá, aby ze zdravotních důvodů bylo jednání odročeno na polovinu října, aniž by uvedl, z jakých důvodů žádá odročení jednání na tento termín, zda se např. k jednání dostaví, zašle další zdravotní zprávy atd. Svůj zdravotní stav přitom nijak nedoložil. Krajský soud řízení vzhledem k stáří spisu a k délce řízení již neodročoval, neboť jak již v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, účast stěžovatele u jednání soudu není nezbytná, soud nerozhoduje volnou úvahou, zdravotní stav stěžovatele je posuzován k 14. 5. 2008 a v průběhu řízení měl stěžovatel možnost předložit zdravotní dokumentaci, což učinil. Důvody pro odročení jednání nebyly shledány a řízení proběhlo v nepřítomnosti stěžovatele. S takto posouzenou žádostí o odročení jednání před krajským soudem se i Nejvyšší správní soud ztotožňuje a nemá, co by k věci dodal.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu podle § 60

odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaná, jako procesně úspěšný účastník řízení, pak nemá podle § 60 odst. 2 s. ř. s. na náhradu nákladů řízení právo, neboť je správním orgánem ve věcech důchodového pojištění.

Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Plzni č. j. 16 Cad 215/2008 - 258 ze dne 27. 7. 2011 ustanoven pro řízení o kasační stížnosti advokát, a to Mgr. MUDr. Jana Kollrossová. Ustanovená advokáta požádala o přiznání odměny za dva úkony právní pomoci, a to převzetí věci (1. 8. 2011), lustrum spisu (3. 8. 2011) spolu s dvěma režijními paušály a přiznáním daně z přidané hodnoty. K tomu je nutno uvést, že podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), mimosmluvní odměna náleží za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. V daném případě byl stěžovateli zástupce ustanoven soudem, odměna podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu přichází v úvahu tehdy, pokud se uskutečnila první porada s klientem. Ustanovení § 11 odst. 1 advokátního tarifu s přiznáním odměny za lustrum spisu nepočítá. Nejvyšší správní soud v daném případě přihlédl k tomu, že se s ohledem na obtížnost komunikace ustanovené advokátky se stěžovatelem, který bydlí v Německu, jehož zdravotní stav mu zřejmě neumožňuje cestovat na delší vzdálenosti, lze první poradu s klientem nahradit studiem spisu. Z těchto důvodů proto ustanovené zástupkyni byla přiznána odměna za jeden úkon ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu v částce 500 Kč, dále náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč, přičemž s ohledem na to, že ustanovená advokátka je plátkyní DPH, byla přiznaná částka zvýšena o 20% DPH na celkovou částku 960 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu